

Virágoskert értem jött a világra

[2014. január]

Nem volt a szemében semmilyen érzés, amit tolmácsolni szeretett volna nekem, sem első látásra felébredő szerelem, még tetszés sem, de elutasítás sem, ahogy egy csúnya bogárra nézne az ember, amelyik közeledne feléd, undor sem, csak csodálkozás, hogy létezem. Mintha sosem látott volna embert, vagy ha látott is, soha senki nem szólította le, lehet, nem merete, lehet, nem érdekelte, merthogy nem volt az ő esete, noha a legutóbbi feltételezés elképzelhetetlen, mert ezek a szemek minden élő férfit elbűvölnének, senki sem maradhat közömbös, vagy igen, de akkor nem normális, láncon tartják, mint a veszett kutyákat.

És mosolygott. Mosolya nem volt kihívó vagy örömteli, nem azt jelezte, hogy valamitől vidul a lelke, nem volt lekicsinylő mosoly, bátorító mosoly vagy elutasító mosoly, meghatározhatatlan mosoly volt, az ő mosolya, utánozhatatlan, leírhatatlan, mintha mosolygó lelkének egy darabkája az arcára költözött volna, arról a lélekről beszélek, amelynek a nagyobb része a tudata, szelleme és szíve mellett mosolyog állandóan.

Úgy járt, mintha a föld fölött néhány centiméterre repült volna egyfolytában, mintha földön ülő angyalok hátán lebegett volna tova, aki látta ezt, csak az juthatott eszébe, hogy van Isten, nem véletlenül olvasható a Koránban, hogy a mennyország anyánk lábánál van, hiszen részei vagyunk a Mindenségnek.

Kissé akadozva beszélt, ezzel nem azt jelzi, hogy gondolatait nem tudja szavakba önteni, inkább megfontoltságot sugall, az ilyen beszédű embernek adni lehet a szavára, megbízhatóságában nem kételkedhet senki, egyike azon lényeknek, akikkel szívesen imádkozna az ember, ha fejébe veszi, hogy valakivel együtt szeretne Istenhez fordulni, és igen, talán a legfontosabb, hogy gondolkodás nélkül kockáztatnám érte testi épségemet, ha például ki kellene menteni egy háborgó folyó habjai közül. Az ilyen embernek élnie kell, hosszú élet kell neki, hogy kisugárzását évtizedekig élvezze a környezete, mert ez ápolni képes az emberi lelket. Egyetlenegy szava sem érdektelen, minden gondolata egy kivételes intelligencia szülöttje, jól megépített alapja van, erre magától értetődően épülnek fel az emeletek, ellentmondani mindezeknek nevetséges próbálkozása volna egy alacsonyabbrendű szellemnek, aki azon is csodálkozik, hogy borús időben nem lehet látni a csillagokat, pedig ott vannak, ott vannak azok, és mindörökké ott maradnak nekünk.

Nem tudtam a nevét, Virágoskertnek neveztem magamban, mert a legjobban egy virágoskerthez hasonlított, aki értem és nekem született. Ha valaki bemutatna neki, megfognánk egymás kezét, bizonyára olyan puha a bőre, mint egy csecsemőnek és megkívnám a bőrét, s biztosan az jutna eszembe, hogy végig kellene csókolnom, fel, egészen a könyökéig, bár ennek az lenne a következménye, hogy a jövőben úgy elkerülne, ahogy a pestises emberrel nem szeretünk egy szobában tartózkodni. Persze, le is térdelhettem volna eléje, miután a bemutatkozáson elhangzottak a nevek. Vagy ennek az ellenkezőjével is lehetne próbálkozni, elnéznék a feje mellett, némi közömbösséget sugallva, csak hogy ez is melléfogás volna.

Ki kell találnom valamit, hogy minél hamarabb a közelébe kerüljek, olyan megoldásra kell jutnom, amelyik nem volna megalázó sem számomra, sem számára, hiszen mindkét eset kizárólag sikertelenségbe torkollhat. Ha számomra volna megalázó a helyzet, nem érdekelne egyáltalán, de benne felébredhetne a gondolat, hogy milyen silány emberke lehetek, ha ezt a megalázó helyzetet ilyen könnyen elviselem. Legalább ilyen szörnyűnek nevezhetjük azt a helyzetet, ha számára volna megalázó a dolog, az ilyen esetekben ugyanis egy sajátos büszkeség irányítja a gondolatmenetet, nem önteltség, szó nincs ilyesmiről, hanem egy tudatosan élő embernek a büszkesége, amelynek az a lényege, hogy tudja önmagáról a saját értékeit, s azt is fel tudja mérni, hogy semmiképpen sem érdemli meg, hogy megalázó helyzetbe kerüljön. S ha a nekem tulajdonítható esemény számára mégis megalázó volna, a következmény nyilvánvalóan nem lehetne más, mint az én létem végleges és visszavonhatatlan elfelejtése.

Valami mást kell kitalálnom. Bármire hajlandó vagyok, csak ismerjem meg, tudjak neki szerelmet vallani, és legyen az enyém. A legegyszerűbb az lett volna, ha valaki bemutat nekí, érdeklődtem a rokonaim, barátaim, kollégáim, ismerőseim körében, de senki sem ismerte. Persze, ez is elég körülményes volt, mert bárkit nem kérhettem meg, hogy egy bizonyos napon és órában legyen egy meghatározott helyen, ahol messziről megmutatná nekí egy nőt, hogy ismeri-e? Négy-öt embert megkérhettem erre, de a többségükkel nem voltam olyan viszonyban, hogy megkérjem őket egy ilyen szolgálatra. Közben kitanulmányoztam szerelmem programját, kívülről tudtam, hogy mikor, hová szokott járni, és követtem, mint egy hűséges kutya. Szerencsémre nem vett észre, hogy kikérje magának ezt az állandó kíséretést. Aztán eljött az a pillanat, amikor tennem kellett valamit, hogy végre megismerjem. Követtem, egyfolytában követtem, s amikor egyszer befordult egy utcáskoron, négy-öt méternyire a háta mögött én is befordultam, majd hirtelen összeestem, és hangos szóval jajgatni kezdtem. Persze, rögtön odajött hozzám, arcán fájdalom volt és kétségbeesés és a jóindulatú ember igyekezete, aki feltétlenül segíteni akar.

– Azt hiszem, eltört a lábam – mondtam. – Mentőt kellene hívti.

Elővette a maroktelefonját, s már hívti akarta a mentőket, de leállítottam. Hirtelen rádöbbentem, hogy az első pillanatban, ahogy sikerült kapcsolatba kerülnöm vele, becsapom. Szégyelltem magam. Felálltam, és bocsánatot kértem tőle.

– Nincs semmi bajom – mondtam –, csak meg akartam ismerni magát, szerencsémre nem vette észre, hogy hónapok óta a nyomában vagyok, s ahogy telik az idő, egyre jobban szeretem. És nem akarom ilyen olcsó eszközökkel becsapni magát. Bocsásson meg.

Nem szólt, nem szólt egy szót sem, csak csodálkozva nézett azzal a gyönyörű szép szemével, amely úgy nézett ki, hogy tüzet lehetett volna gyújtani vele, hogy a tűz mellett melegedjünk a hidegben, az ilyen szemek el tudják kísérni az imákat, hogy minél hamarabb Istenhez kerüljenek, most azonban mintha azt mondták volna, hogy: – Jézus Mária, ilyen állat is van?

Egy hétig nem mertem a közelébe férközni, aztán vasárnap utánamentem a templomba. Az utcai incidenstől kezdve resteltem volna állandóan a nyomában járni, csak vasárnaponként láttam viszont, akkor is csak a templomban. Olyan helyre ültem, hogy elég volt, ha csak egy kicsit is megfordítja a fejét, biztosan észrevesz. Gyönyörűséges hangja volt, s amikor véletlenül rám nézett, érdeklődést láttam a szemében, nem megvetést, igaz, valamikor a középiskolában minden ünnepeken én énekeltem a szólószerepeket, hallhatta, hogy az ő éneklésével egyenrangú az én énekem. Az ilyesmi hatással lehet a lélekre, gondolom, s ha a lélek pozitív impulzusokat kap a külvilágtól, remélem, hogy a tudatnak is közvetíti, s ezekben a szemekben azért vélek látni egyre nagyobb rokonszenvet. Persze, lehet, hogy tévedek, s ezek a rokonszenv-pillantások csak az én képzeletemben léteznek, egy szerelmes egyszerű képzelgése. De jólesett ebben a hitben ringatni magam, hogy nyiladoznak a zöld kapuk, és hogy tegyek is valamit, hogy az a bizonyos kapu szélesebbre táruljon, nem kevés izgalommal megállítottam, amikor kijött a padsorok közül.

– Még egyszer szeretnék bocsánatot kérni a múltkorai utcai incidensért, de most muszáj elmondanom, hogy magának gyönyörű szép hangja van.

– Magának is – mondta kedvesen. – Tudja mit, ülhet közelebb is, ha akar.

Atyaúristen, belehalok. Kitérült a kapu, még nem merek belépni rajta, de már a küszöbén állok. S ha átlépek azon a küszöbön, be kell mutatkoznom, és megtudom a nevét, amit nem nagyon akarok, mert adtam neki már nevet, s ezzel a névvel emlegetem magamban minduntalan. Virágoskert a neve, ez talál hozzá a legjobban, lehet, hogy egy Orsolya, Enikő vagy Izabella egyenrangú lenne Virágoskerttel, s ezt semmiképpen sem akarom.

Aztán be kellett mutatkoznom, s ő azt mondta, hogy Virág. Végigszaladt a könny az arcomon.

– Valami baj van? – kérdezte, aggodalom volt a hangjában és együttérzés.

– Nem, nem – mondtam –, csak édesanyámat is Virágnak hívták, s nemrég temettük el szegényt, már nincs közöttünk.

Azzal nyugtattam magam, hogy vannak szent hazugságok, amelyek mérföldnyi távolságra vannak a csalástól.

Nem mertem találgatni, a következő vasárnap újra találkoztunk a templomban. S ez így ment vasárnapról vasárnapra. Amikor kijöttünk a templomból, mindig beszélgettünk egy kicsit, aztán a legközelebbi saroknál szétváltak útjaink. Kezdetben nem mertem hazakisérni, megvártam a negyedik vagy az ötödik vasárnapot, amikor a saroknál nem kértem a beleegyezését, csak egyszerűen vele mentem tovább. Nem szólt, nyilván egyetértett a döntéssel. S a vasárnapi beszélgetések alkalmával megtudtunk sok mindent egymásról. Nemcsak a családi körülményeinkről volt szó, hanem gondolatainkról, terveinkről, örömeinkről, bánatainkról, vágyainkról, mindenről. Ennél nemesebb és tisztább barátságot elképzelni sem tudok. De nem mertem megcsókolni soha. Persze, az is igaz, hogy az ember nem csókolózik első ízben vasárnap, a templomból jövet. Találgat még mindig nem mertem kérni tőle, nem is érezte, hogy a vasárnapi találkozókon kívül máskor is szívesen találkozna velem. Megérzi az ember, gondolom, ha egy nőnek lennének ilyen gondolatai, mert valahogy tudtára adná a beszélgetőtársának – hogy tulajdonképpen a szerelméről volna szó, ezt, így, nem merném kijelenteni –, ha már az ilyen boldogtalannak bizonyul, hogy igényli a gyakoribb találkozókat. De sehol semmi.

Maradtunk a vasárnapoknál.

*

Csalnak az emberek, úton-útfélen csalnak, s ez rosszul esik nekem, rosszul esik és nehezen viselem, hiszen én is ember vagyok, s valamelyes mértékben én is hibásnak érzem magam. Apám mondta egyszer, hogy a hitleri fasizmusért s az ártatlan milliók kivégzéséért ő maga is hibásnak érzi magát, nem mintha közvetlenül köze lett volna mindezekhez, hiszen filozofia volt egész életében, s papként Isten és embertársaink iránti szeretetet és a mindenkor emberséges magatartást hirdette a szószékről. És ő nem volt fasiszta, ahogy én sem vagyok csaló, de hogy szellemileg és fizikailag sok mindenben hasonlítok vagy hasonlíthatok egy csalóhoz, ember vagyok, tehát bűnösnek tekinthetnek engem is. Persze, soha nem csapnék be valakit olyasmivel, hogy szánalmat keltsék magam iránt, vagy csak azért, hogy felfigyeljenek rám, ahogy ez az ember próbálkozott engem becsapni, amikor összeesett a járdán. De hogy volt lelki ereje leleplezni magát, érdekes, de bennem ez rokonszenvet keltett, s ez az érzés többet nyomott a latban, mint a megcsalt ember megalázottsága miatt érzett keserűség.

Vajon a mi templomunkba is azért jár, hogy felhívja magára a figyelmet? Megint csalás? Ez az ember egyik csalástól a másikig éli az életét? S megint le fogja leplezni magát? De hát mit mondhatna? Hogy értem jár ebbe a templomba? Ez nem csalás. És az énekszava sem az, gyönyörű hangja van, örülök, hogy a közelemben énekel. Hogy jönnek a vasárnapok egymásután, egyre rokonszenvesebbek érzem, aztán lassan-lassan valamelyik többet is értek iránta, mint egyszerű rokonszenvet. És nem tehetek róla, de néha az is eszembe jut, hogy becsapott. Egyszer elmesélte édesanyja halálának a körülményeit, hogy akkor és akkor a tengerbe zuhant századmagával egy repülőgépről. A hatóságok egy ideig kutattak az áldozatok után, de senkit sem találtak meg, neki pedig anyagiak hiányában nem volt lehetősége kerestetni. Imádott édesanyja halálának az évfordulóin a tengerpartra szokott elutazni, hogy legalább egy imát mondjon el a sírjánál.

Utólag szégyellem, de felébredt bennem a gyanú, hogy vajon nem akarja sajnáltatni magát ezzel a mesével? Felhívtam a repülőgéptársaságot telefonon, s érdeklődésemre megerősítették, hogy a jelzett hónapban tényleg bekövetkezett egy óriási repülőkatasztrófa, ahol több mint százan veszítették életüket.

Az igazi fordulópontra akkor következett be a lelkemben, amikor egyszer a templomból kijövet megállított, és szerelmet vallott. Néztem, hallgattam, és azt éreztem, hogy én is szeretem. És egyre jobban szerettem. Akkor költözött végleg a lelkemben, amikor megkért, hogy kísérem el az édesanyja sírjához, mert halálának a tizedik évfordulójáról akar megemlékezni.

– Gyere velem – mondta –, szeretnék bemutatni édesanyámnak.

Hála Istennek eddig nem tudtam, milyen lehet anya nélkül élni, de ez a szöveg megrikatott. Otthon sírtam, nem előtte. És harmadnap vagy negyednap elindultunk az egyik barátjának a kocsijárával a tengerpartra. Nem volt túl messze, két óra alatt megtettük az utat. Én megálltam egy márvány emlékmű előtt, ahol el lehet olvasni az áldozatok nevét, kerestem a Virág keresztnévet, de nem találtam, igaz, hogy rengeteg volt a halott, a neveket nagyon kicsi betűkkel írták fel. Ő meg lement közben a tenger partjára, letérdelt a kavicsos fűvényre, nem csodálkoztam, noha református volt ő is, de valahogy olyan természetesnek tűnt itt a térdeplés, aztán intett nekem, hogy menjek közelebb. Amikor mellé értem, felállt, megfogta a kezem, egy ideig nézte a tenger vizét, aztán megszólalt: – Ő Virágoskert, anya. Így hívom, ez a neve, és az marad mindörökké.

Nem szóltam, nem tudtam mondani semmit. Sírtunk.

Hazafelé menet nem beszélgettünk a kocsiiban.

Éjszaka nem tudtam aludni, egyfolytában képeket láttam, ahogy következtek egymásután. Azt a márványtáblát az áldozatok nevével, a tenger fodrosodó vizét, sajnos, minduntalan előjött a járdára zuhant, jajgató fiatalember képe, ahogy könnyörgő arccal néz reám, segítségemet kérve. A gyanú rettenetes erővel ébredt fel bennem újra. Muszáj volt kiderítenem az igazságot. Néhány napot arra szántam, hogy megszervezzem a dolgot. A harmadik nap estefelé elküldtem hozzá a legjobb barátinőmet a rettenetes hírral.

Rossz hírt hozok – mondta a nő. – Próbáljon felkészülni a legrosszabbra. Virág hirtelen meghalt. Ételmérgezés, azt mondják. Anny ideje még volt, hogy megkérjen, ha bekövetkezik a tragédia, keressem fel magát. Holnap temetjük.

Senki sem volt öngyilkos a családjukban, visszamenőleg száz évvel mindenkiről tudunk mindent. Néha ugyan már-már bekövetkezett a vég, de a kiváltó okok mindannyiszor elhalványultak, s már nem voltak képesek tragédiát okozni. Most viszont egészen más a helyzet, itt nem halványodhatnak el az okok, szerelmem halála darabokra törte a lelkemet, jajongani nem tudok, de ordítani igen, és ordítok, ordítok, mint egy megveszekedett elmebeteg, akit már nem lehet kezelni semmivel, közben kénytelen vagyok arra is gondolni, hogy temetnem kell, mintha arra kényszerítenének, hogy temessem el a Napot, az életet adó világosságot, abban a tudatban, hogy a darabokra tört lélekkel vegetálóknak nincs és nem is lehet életterük a megmaradt sötétben.

A másnap temetésen két barátinőjén kívül egy ismeretlen pap és a síások voltak jelen. Senki sem sírt. Ráborultam a koporsóra, és átkozni kezdtem Isten.

– Temesettek el engem is! – kiáltottam. – Nem tudok és nem is akarok élni nélküle tovább. Értelmét veszítette a lét. Imádkozni sem tudok többet, mert hogy mondjam ki, hogy „szenteltesse meg a te neved”. Uram, miért csináltad ezt velem? Szeretlek, Virágoskert,

nagyon szeretlek – mondtam a koporsónak, és valaki megszólalt a hátam mögött:

– Én is szeretlek, kedvesem.

Hátranéztem, ő volt az, Virágoskert. Felpattantam a koporsó mellől, hozzáléptem.

– Ezt nem kellett volna elkövetni velem – mondtam.

– Tudnom kellett az igazat. Hogy akarsz-e egyáltalán?

– Hogy akarlak-e? Úgy akarlak, ahogy egy anya szeretné visszacapni valóságosan eltemetett egyetlen gyermekét, ahogy a kiszáradt termőföld kívánja az esővizet, akarlak, igen, úgy akarlak, mintha többéves levegőtlen bezártság után szabadság és friss levegő után vágyakozna minden porcikám. – És közelebb léptem hozzá.

– Egy kicsit túlzásba vittem, azt hiszem – mondta sajnálkozva.

– Igen, túlzásba. Ezt nem érdemeltem meg, ilyen gyalázatot nem érdemeltem meg semmiképpen. – És nem tudtam uralkodni magamon, elkezdtem pofozni nyolcszor-tízszer egymásután, amíg kezdetben szivárogni, majd ömleni kezdett a vér az orrából és a foghúsából.

Soha többet nem láttam.

Közben eltelt harminc év, elfogyasztottam három feleséget, felneveltem négy gyermeket, de szeretni soha senkit nem szerettem jobban nála.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Sigmond István

Látó Szépirodalmi Folyóirat